

Ne miruju u mirovini - dvije žene koje grade bolju budućnost starijih, ali i mladih

Objavljeno: 30.08.2024

Jeste li se ikada zapitali jesmo li društvo koje vodi računa o činjenici da je umirovljenička populacija vrijedan izvor znanja i iskustva?

Gospođa Daša Šilović, umirovljenica i bivša diplomatkinja, rođena u Zagrebu 1949. godine sjedi u svom udobnom naslonjaču, okružena knjigama i fotografijama s putovanja. Njezine ruke, koje su nekad potpisivale važne sporazume, sada se ljuškaju dok drže tablet. Na ekranu se prikazuje aplikacija za video pozive, a Daša se nasmiješi.

“Zamislite”, kaže, “prije nekoliko desetljeća, ovo bi bila znanstvena fantastika. Danas smo svi povezani, bez obzira na godine.”

Daša je jedna od onih rijetkih osoba koja je prihvatila digitalnu revoluciju s otvorenim rukama. Njezina znatiželja nije prestala s umirovljenjem. Naprotiv, postala je aktivna članica online zajednice. Kako kaže, “Nema smisla sjediti i čekati da vrijeme prođe. Treba se prilagoditi.”

Daša je umirovljenica koja živi na potezu Zagreb – New York – Beograd - Korčula i svjesna je da mnogi njezini vršnjaci nisu tako sretni s tehnologijom.

“Bankarske aplikacije, internetske usluge, pa čak i jednostavno korištenje mobilnih telefona mogu biti zbunjujući”, kaže. “Ali ne smijemo dopustiti da nas strah od nepoznatog zaustavi.”

Projekt “Aktivno starenje u digitalnom okruženju” ima za cilj pružiti obrazovanje i podršku starijim osobama u korištenju informacijsko-komunikacijskih tehnologija (IKT). Njegova svrha

nije samo olakšati svakodnevni život, već i poboljšati kvalitetu života, socijalnu uključenost, zdravlje, obrazovanje i participaciju u društvu.

Multigeneracijska solidarnost u digitalnom svijetu

Daša se prisjeća vremena kada su stariji ljudi bili tamarisi u lancu koji vezuje generacije.

“Nisu nas otpisivali”, kaže. “Bili smo most između prošlosti i budućnosti.”

U Italiji su pokrenuli inovativni projekt, dovode djecu iz vrtića u domove za starije osobe.

Rezultati su sjajni. Djeca uče od starijih, igraju se zajedno, a stariji se osjećaju pomlađeno.

Multigeneracijske obitelji su ključ za aktivno starenje u digitalnom dobu.

Daša Šilović, umirovljenica i entuzijastkinja, zaključuje: “Društvena podrška i obrazovanje ključni su za aktivno starenje u digitalnom dobu. Neka nas tehnologija poveže, a ne razdvoji. Neka digitalna revolucija ne zaobiđe naše najiskusnije sugrađane!”

U svibnju ove godine, u suradnji s Maticom umirovljenika u Karlovačkoj županiji, u gradu Duga Resa održana je prva edukativna radionica o digitalnoj pismenosti za starije osobe. Projekt BOOMER, financiran kroz Erasmus+ program Strateških partnerstava, ima za cilj jačanje digitalne pismenosti osoba treće dobi. Do kraja lipnja planirano je još pet radionica u sjevernoj regiji Hrvatske.

Na radionici su sudjelovali predstavnici koordinatora projekta, istraživačkog centra CREDO Sveučilišta u Dubrovniku, te Matica umirovljenika Hrvatske i Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Kroz edukacijske sadržaje razvijene u sklopu projekta, do danas je prošlo preko 600 korisnika iz Hrvatske i inozemstva, kako u online, tako i u fizičkom okruženju.

Radionicu u Dugoj Resi vodila je Nikolina Pejović, voditeljica tima iz Hrvatskog telekoma jednog od partnera projekta. Sudionici su imali jedinstvenu priliku naučiti o raznim aspektima

digitalne pismenosti, uključujući komunikaciju, suradnju, sigurnost i stjecanje osnovnih digitalnih vještina. Radionica je bila interaktivna, a brojna pitanja sudionika pomogla su produbiti njihovo razumijevanje i primjenu naučenih vještina.

Projekt BOOMER ima za cilj premostiti međugeneracijske i društvene razlike uzrokovane digitalnom transformacijom. BOOMER okuplja osam partnera iz pet zemalja (Belgija, Hrvatska, Italija, Njemačka i Španjolska), s koordinatorom projekta na Sveučilištu u Dubrovniku. Njihova zajednička svrha je unaprjeđenje digitalne pismenosti i poticanje digitalne inkluzije osoba treće životne dobi.

Mostovi vremena: Ispovijest Lovorke Marinović

"Mi starice! Tako nas često oslovljavaju, kao da smo samo sjene prošlih vremena. No, ja, Lovorka Marinović, odlučila sam da neću biti samo sjena. U mirovini sam, ali zašto ne bih i dalje radila? Zašto ne bih bila aktivna, živa, korisna?"

"Odlaskom u mirovinu, gubimo aktivnu ulogu u društvu. Taj gubitak često vodi ka lošem mentalnom zdravlju, stresu, depresiji. No, ja sam odlučila drugačije. Odlučila sam ostati aktivna, jer znam da je život više od broja godina. U današnje vrijeme imamo mnogo mogućnosti kako izbjeći takva stanja. Možemo se uključiti u razna udruženja umirovljenika, sudjelovati u projektima, družiti se s mladima.

Cijeli radni vijek sam provela radeći na projektima. Bilo mi je logično da tako nastavim i u mirovini. Trenutno koordiniram dva projekta. Prvi je međunarodni projekt o suzbijanju seksualnog uznemiravanja na radnom mjestu, koji se provodi u šest država i financira iz fondova EU. Drugi projekt je Think Tank Korčulanska škola, koji već 30 godina okuplja progresivne ljude iz naše regije i EU na otoku Korčuli. Škola je osmišljena kao jedinstveni politički, ideološki, slobodni prostor za razmjenu mišljenja o kritičkim pitanjima, posebno onima vezanim uz ravnopravnost spolova gdje najviše surađujemo s mladima", kaže Lovorka Marinović.

Zajedno s Dašom Šilović u završnim je pripremama za ovogodišnje izdanje Think Tank Korčulanske škole u gradu Korčuli.

Ova neformalna platforma okuplja političare, aktiviste, stručnjake i feministice iz jugoistočne Europe i šire kako bi raspravljali o političkim, gospodarskim, socijalnim i kulturnim aspektima kroz prizmu rodne ravnopravnosti. Think Tank Korčulanske škole, koja se održava već 30 godina, postala je priznati think tank zahvaljujući svom inovativnom, otvorenom i progresivnom pristupu. Na ovogodišnjoj dvanaestoj hibridnoj sesiji (online i uživo), koja će se održati 30. i 31. kolovoza 2024. godine u Centru za kulturu Korčula, sudionici će raspravljati o politici kroz prizmu rodne ravnopravnosti.

Digitalna pismenost kao ključ aktivnog starenja: Povezivanje mudrosti i tehnologije

Europska komisija je proglasila 2023. godinu Europskom godinom vještina, a digitalna pismenost ključna je komponenta ovog napora. Starijim osobama omogućava se uspješno suočavanje s promjenama na tržištu rada i potpuno uključivanje u društvo i demokratske procese putem digitalnih alata. Ukratko, Europska unija aktivno podržava digitalno

opismenjavanje starijih osoba kako bi se osigurala njihova inkluzija i bolje razumijevanje digitalnih tehnologija.

Politike EU-a potiču sve napore kojima se ojačava razvoj ključnih kompetencija i osnovnih vještina za sve, od rane dobi i kroz cijeli život. Ključne kompetencije podrazumijevaju znanje, vještine i stavove koji su potrebni za osobno ispunjenje i razvoj, zapošljivost, socijalnu uključenost i aktivno sudjelovanje u društvu.

Mentorstvo ima važnu ulogu u prenošenju znanja i iskustava te podržava razvoj pojedinaca. Osim toga, mentorstvo može doprinijeti razvoju emocionalne inteligencije i međuljudskih vještina. U poslovnom okruženju, mentorstvo je nepogrešivo za pridobivanje, prenošenje, izmjenu i kruženje znanja, što je ključno za stvaranje društva blagostanja za sve.

Svjesna je toga i Lovorka pa poručuje: "U svom radu koristim svoje iskustvo, kreativnost, znanje i vještine. Naša druženja stvaraju prijateljstva, doprinose suradnji i solidarnosti. Jer stariji ljudi nisu teret – mi smo mostovi između prošlosti i budućnosti. Naša mudrost, iskustvo i predanost čine nas neprocjenjivima. I dok koordiniram projekte, osjećam da sam dio nečeg većeg, nečeg što nadilazi godine i brojke.

Tako da, dragi moji, ne zovite nas samo "staricama". Mi smo više od toga. Mi smo mostovi vremena, poveznice između generacija. I dok radimo, stvaramo, razgovaramo, neka nas nosi vjetar promjena, neka nas vodi prema boljoj budućnosti.

Ovaj tekst nastao je u sklopu novinarskog projekta "Stariji ljudi su nam potrebni! (Demografske promjene u EU)" novinarki Danijele Stanojević i financiran je sredstvima Agencije za elektroničke medije iz programa poticanja novinarske izvrsnosti.

Foto: Pexels, Danijela Stanojević